Kultura Kultura
23. siječnja 2015.

Piše Bojan Munjin

Dobar, loš, grozan

Dvije premijere u Zagrebu - 'Tihi obrt' i 'Bojim se da se sada poznajemo': Studentska vježba ispala je zanimljiv kazališni događaj, dok je Gavellina predstava potpuno podbacila

Dvije nedavne premijerne predstave u Zagrebu, jedna u Kazalištu Gavella, druga u ZKM-u, na paradoksalan su način međusobno zamijenile mjesta po kvaliteti i značaju. Predstava u ZKM-u, 'Tihi obrt', nastala u suradnji studenata Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu i njihovog profesora Bobe Jelčića, koja nije imala veću ambiciju nego da bude akademska vježba, izrasla je u prvorazredno ostvarenje modernog teatra, dok je predstava 'Bojim se da se sada poznajemo', zamišljena kao Gavellina repertoarna uspješnica, prema tekstu već prilično renomiranog Ivora Martinića i u režiji gosta iz Njemačke Dominiquea Schnizera, ispala tek studentska vježba.

Kazališni laboratorij dokumentarnog teatra Bobe Jelčića već je poznat kazališnoj javnosti dobrih dvadesetak godina i njegovu najveću vrijednost predstavlja Jelčićev zahtjev da glumci igraju nošeni osobnim zanimanjem za stvarnost, s vlastitom energijom i jasnim stavom, a ne da tek interpretiraju tuđe tekstove. Predstava 'Tihi obrt' temelji se na zadanoj temi o djevojci koja traži posao, ali ga, naravno, ne može naći, uz obilje okolnih likova koji će kompletirati šizofreni buket egzistencijalnih nada i beznadne depresije. Žanrovski, ujedinjuje stanovitu crnu komiku nijemog filma s temeljnim problemima čovjekove egzistencije, te također začudni nadrealizam glumačkog pokreta kojim se želi pojačati efekt scenske radnje do granice apsurda. Ono što je u takvom postupku vrijedno za glumce, Hrvojku Begović, Dadu Ćosića, Adriana Pezdirca, Saru Stanić i Lukreciju Tudor, jest što zaista mogu graditi svoje uloge kao Charlie Chaplin – polazeći od sebe i svoje sudbine – stvarajući tako predstavu na vlastitom iskustvu, kao crnohumornu egzistencijalnu razglednicu. U profesionalnom smislu, ova izvedba pokazuje (jednako kao i studentska predstava 'Tartuffe') da je na pozornicu definitivno stupila nova i zanimljiva generacija glumaca koja će svakako predstavljati budućnost teatra u Hrvatskoj.

Predstava 'Bojim se da se sada poznajemo' razočarala je već u svom tekstualnom predlošku Ivora Martinića, naročito ako znamo koliko su ozbiljne i zrele bile njegove dvije prvotne drame, 'Drama o Mirjani i ovima oko nje' i 'Moj sin samo malo sporije hoda'. Umjesto teških tema, najnoviji komad više sliči na dnevnik kakvog adolescenta: mladić se upravo rastaje od svoje djevojke i kao i svi rastanci, ni ovaj ne ide glatko, te se u priču upliću i tzv. dobra i loša kandidatkinja koje bi željele zauzeti upražnjeno mjesto bivše djevojke… Tema dostojna izvođenja u kakvom studentskom klubu bila bi koliko-toliko uspješna da je četvoro glumaca na uvjerljiv način znalo sve to odigrati: Ivana Bolanča, Filip Križan, Natalija Đorđević i Irena Tereza Prpić toliko su blijedo interpretirali svoje role da je samo činjenica što predstava traje jedan sat spasila čitavu izvedbu od potpune blamaže. Pritom smo vidjeli i jednu krajnje neinventivnu režiju u kojoj glumci neprestano na jedna vrata ulaze, na druga izlaze i drvenu scenografiju u dosadnim bojama, pa se pitamo koja je to providnost i s kojom namjerom došapnula upravi Gavelle da baš ovo djelce postavi na scenu. Nakon neuspješnog komada 'Bojim se da se sada poznajemo' zahtjev za Ivora Martinića može biti samo jedan: ovaj talentirani mladi pisac nipošto više ne smije spuštati ljestvicu zahtjevnosti vlastitih komada.

Na kraju, ovaj par nedavnih predstava možemo oslikati u stilu Sergija Leonea s 'dobar, loš, grozan', gdje petoro mladih glumaca iz 'Tihog obrta' predstavlja znak uvjerljive nade za budućnost čitavog teatra u vremenu krize u Hrvatskoj, dok neuspjeh Gavelline izvedbe treba gledati tek kao trenutni gubitak inspiracije jednog mladog pisca.